

Telegraful Roman

Apare Martia, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pe un an 24 coroane.
Pe șase luni 12 cor. — Pe trei luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze
Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele
să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Un șir cu litere mărunte pe patru întâia oară 30 fil,
pentru a doua și a treia oară câte 20 fil.
Pentru inserate mai mari după învoială.

La cheștiunea instrucțiunii publice

Am arătat în numărul din 30 Martie al ziarului nostru păreri exprimate de ministrul Vázsonyi, care pune în vedere, pe terenul instrucțiunii publice, *introducerea pe toată linia a învățământului public de stat*. Școalele, a declarat ministrul, «trebuie statificate fără nici o excepție și fără a lua în seamă nici un fel de susceptibilitate confesională».

Un puternic răsunet, la vorbele ministrului Vázsonyi, s'a produs în adunarea generală din anul curent (a șasezeci și patra) a societății Sf. Ștefan. Cu acest prilej capul bisericii romano-catolice din Ungaria, primatul cardinal Csernoch, a deschis adunarea cu un mare discurs, în care se protestează cu toată tăria împotriva statificării învățământului public din țară.

Din acest discurs, cercurile conducătoare din statul nostru ar putea să se convingă deplin despre însemnătatea uriașă a caracterului religios moral, ce-l are școala primară și secundară în clădirea viitorului fiecărui stat.

Primatul Csernoch și a început vorbirea zicând, că ideea păcii eterne și a instituției tribunalului internațional numai atunci se poate realiza, când se întemeiază pe principiile dreptului și ale moralității de eternă valoare. «Ar trebui negreșit luate măsuri pentru executarea, fie și cu puterea brachială, a judecăților internaționale. Puterea executivă însă, *fără sancțiune morală*, n'ar asigura efectul sentențelor internaționale. Napoleon a zis odată lui Fontanes: «Știi, ce admir eu mai mult în lumea aceasta? Neputința forței de a organiza ceva temeinic. *Sabia este*

osândită, ca după un timp oarecare să cedeze spiritului».

Despre necesitatea *împreunei lucrări* a confesiunilor, și despre *apărarea școlii confesionale*, capul bisericii romano-catolice din țara noastră a vorbit astfel:

«In vremea de acum, când războiul universal ne supune la ne mai pomenite cercări, s'a adus la ordinea zilei lărgirea de drepturi. Când mințile omenite cercetează cu nervositate înfrigurată condițiile unui viitor mai bun, se încred prea ușor în amăgirile teoriilor efemere. De aceea toți factorii chemați au datoria, în interesul dezvoltării liniștite a statului și a păcii interne, să lămurească alegătorii și să-i pregătească de ajuns. De oarece nici pregătirea cetățenească nu se poate îndeplini pe altă bază, decât pe fundamentul solid al religiei și moralității, de aceea avem trebuință mai întâi de activitate, umăr la umăr, a tuturor confesiunilor religioase. Nu este iertat, în timpurile acestea primejdioase, să aruncăm între confesiuni mărul discordiei. Mai de grabă să căutăm, în nobilă întrecere, a face cât mai des binele într-o apărare tradițiilor sfinte ale Ungariei milenare și într-o îmbunătățirea sortii poporului, care a îndurat atât de mult. În marea Germanie, dela care atâtea lucruri putem să învățăm, am auzit tocmai acum, la jubileul de 400 de ani ai protestantismului, manifestările strălucite ale păcii confesionale și ale concordiei frățești în munca pentru scopuri sfinte comune. Aceasta să ne servească de pildă... Noi, catolicii, avem să propovăduim cu râvnă buna înțelegere!»

Dacă, în cadrul autonomiei catolice, vom ști desfășura mai cu efect

puterile de cultură ale bisericii noastre pe seama națiunii, această desfășurare de puteri nu se va îndrepta împotriva altor confesiuni... În fața catolicilor se vor găsi numai aceia, cari voiesc să ruineze țara cu teorii destructive. Războiul n'a produs nici un argument împotriva principiilor creștine, ci din contră, a dovedit în mod strălucit valoarea lor veșnică. Toate dorințele sănătoase deșteptate prin război, se pot împlini pe vechile temelii morale, ba numai pe ele...

Și după ce biserica știe, că în școlile sale crește și lucrează elementul, care se opune cu puterea cea mai mare în fața direcțiilor destructive, ea își va apăra școlile cu toate forțele sale tocmai în interesul păcii interne și a puterii statului.

Prin *statificarea generală*, statul ungar ar aduce serviciul cel mai mare dușmanilor săi, pentru că ar respinge dela sine sprijinul acelora, cari clădesc patriotismul pe fundament mai adânc moral, decât statul însuși, și cari prin duhul școlilor proprii înrăuresc și duhul școlilor statului.

Indată ce prin desființarea școlilor confesionale se va înfăptui tipul unitar al școlii de stat, va înceta nu numai întrecerea nobilă, — și astfel va scădea nivelul școlii, — ci dușmanul va avea să înfrângă numai o fortăreață, și încă pe cea mai slabă — și totul este pierdut.

Interesul limbii naționale să nu amăgească pe nimeni. Cunoașterea limbii naționale este interes important și element prețios de consolidare pentru stat.

Dar limba nu este totul, și nu este singură ea de însemnătate în educația cetățeanului unui stat. Trebuie să câștigăm sufletul, inima, pe seama sta-

tului ungar. Centrul tuturor sentimentelor este inima, prin urmare și ai sentimentelor de patriotism și naționalitate. *In munca aceasta statul nu poate să ne întrecă.* În patria aceasta trăesc și lucrează mulți cetățeni distinși, pe cari biserica i-a educat, poate în limba lor maternă, și i-a făcut maghiari credincioși pentru toată viața lor; și, durere, se găsesc mulți, în care influința școlii de stat se manifestă numai în faptul, că vestesc și în limba maghiară învățăturile lor contrare statului.

Școala de stat să se înființeze acolo, unde nu există școală bună și patriotică. Ar fi însă o greșală dintre cele mai mari, ca să nu zic nedreptate, a statifica școlile confesionale înfloritoare, care au organizare și plan de învățământ întocmai ca școlile de stat. Ar fi nu numai greșală, ci o slăbire conștientă a statului... *turburarea păcii interne, vătămarea sentimentelor celor mai sfinte*».

Pentru a învedera și mai mult adevărul acestor gândiri, vom pune alături lor câteva pasagii dintr-o remarcabilă cuvântare, rostită de curând, din partea contelui Iuliu Andrássy.

Premierul francez tăgădueste. Contele Czernin, în discursul său din 2 I. c., a susținut, că prim-ministrul francez, Clémenceau îl întrebase cu puțin timp înainte de ofensiva dela vest, n'ar fi oare dispus a intra în tratative. Agența Havas din 3 I. c. comunică declarația făcută de Clémenceau, care la auzul afirmațiunii ministrului nostru de externe exclamă: «Contele Czernin a mințit». La această se dă în 5 I. c. din Viena un comunicat oficial, în care se constată, că consilierul de legațiune, contele Nicolae Revertera, din

FOIȘOARA

Insemnările unui învățător

— Orfanii... —

De Const. Iencica.

Florian Opreș era numai de cinci ani, când i-a murit mama, iar tatăl-său om fără căpătâi, își pierduse cu multă vreme înainte urma în lume. La etatea aceasta fragedă a fost lipsit, săracuțel, de toate mângâierile pline de grijă ale mamei. Lăsat în voia sorții, — tovarăș nestatornic, — până să se ridice deasupra necazului a avut parte de tot felul de suferințe: foame, frig și haine slabe.

După ce însă munca brațelor sale a fost prețuită de unul și altul, a început să mai scape de griji. Ziua, când moș Gligor Dan, un fruntaș din sat, l-a băgat sluguliță pe lângă casă, pentru ceva haine și mâncare, a fost pentru el începutul unei nouă vieți.

De aici înainte avea să fie pilda slugii credincioase, cinstite și harnice, care din zori și până'n noapte lucră fără amănare, din toată inima, fiindu-i milă de tot ce este al stăpânului, ca de al său propriu. Cu credință statornică a slujit doi-

sprezece ani încheiați, fără se aibă cu Moș Gligor nici o vorbă legănată, în ciuda multora, cari invidiau pe bătrân, că l-a bătut norocul, căci de când s'a aciuiase Florian, toate lucrurile-i mergeau în plin.

Vremea aceasta pentru el a trecut ca o pădere; dar adeseori earna, în ceasurile de seara, când stătea la vatră și urmărea flăcările ce jucau în valvătaie, se gândea, până când s'o ducă el așa, supus la altul, care la urma-urmei, te pretuiește și te iubește numai în schimbul muncii ce-i aduci în fiecare zi, măcinându-ți puterea tinereții.

În prada acestor gânduri, se lăsa furat de dorul, de a sta într-o bună zi la vatra lui, alături de o soție, care să-l iubească ca pe un frate. În ochi primi o strălucire deosebită, iar în tot timpul o căldură nespuse de dulce, căci înainte-i răsări chipul blond al Anicuței, o fată săracă, care lucra adeseori la curtea lui Moș Gligor. Din zi în zi, icoana acestei fete, care era cuminte și cu vorba așezată, nu ca altele, se furișă tot mai mult în inima lui Florian, făcându-l abătut, lipsit de vioiciunea de altădată.

Din încercătura aceasta l-a scos Moș Gligor, care se pricepea lucru mare la astfel de boale.

— Da ce, voinice, ți-ai pierdut inima și nu știi unde s'o afii?

— Inima este la mine, moșule, răspunse flăcăul cu gura jumătate.

— Adevărat, numai cât doi ochi negri o stăpânesc.

Cam codindu-se, flăcăul, și-a spus păsul. Bătrânul i-a răspuns scurt:

— De, mă băiete, dacă-ți place.

Dar cui nu i-ar fi plăcut ochii ăia mari, negri, adânci, — două ferestruici a unui suflet bun, — cui nu i-ar fi plăcut părul negru-mătășos ce se lăsa în unde, cine, văzându-o, și mai ales ascultându-i vorba cuminte și așezată, s'ar fi putut stăpâni fără să nu scoată un oftat deosebit și să nu zică: Fata aceasta stai s'o bei într-o lingură de apă!

Deși săraci amândoi, dar prin înțelegere și hărnicie, aveau să-și croiască calea ce duce la grădina veșnic înflorită a fericirii.

Cu multă trudă și-a ridicat Florian, pe cele câteva prăjini de pământ, ce i le dăruise Moș Gligor, un mic adăpost. După ce s'a văzut românul cu cuibșorul lui, a început să răsuflă mai ușurat. Se poate o fericire mai mare decât să știi, că ai căsuța ta, fie cât de mică, unde să te aduni cu toți ai tăi, cel puțin seara, la masa ta.

Alătura de brațul vânjos al lui Florian a muncit mâna pricepută a Anicuței,

și aceasta ni-o spun păreții albi ca spuma laptelui, ferestrele cu chenarul boit cu vânat, încărcate de mușcate, care sânt de toată frumusețea, și care atrag privirea tuturor ce trec la «fântâna satului».

(Va urma)

În noapte

— De Ioan Berghia —

Satul doar ne 'n sinul nopții.
Niciări nici o mișcare.
Doar undeva 'ntr'o grădină
Latr'un câne 'n gură mare.

Luna trece peste șura
Cumătrului Nicolae,
Și de-o dragoste ascunsă
Râde fața ei bălae.

Cântec vechi din vremi bătrâne
Intr'un cap de sat răsună,
Pe-un cal murg se duce 'n codru
Un haiduc în voie bună...

Intr'o poartă-și spun într'una
Șoapte-o tineră păreche.
De doi ani întregi le este
Tot tristă povestea veche.

Încredințarea ministrului de externe a avut mai multe întrevederi în Elveția cu omul de încredere al lui Clémenceau, contele *Armand*, de la ministerul francez de război, și au desbătut chestiunea: pe ce teme ar putea reprezentanții acestor miniștri să discute asupra păcii generale. Contele Revertera în urma însărcinării ministrului de externe a comunicat contelui Armand, în ultimele zile din Februar, că ministrul contele Czernin este gata la un schimb de păreri cu un reprezentant al Franței și crede că nu fără rezultat, dacă Franța renunță la gândul de cucerire a Alsației și Lorenei. Contelui Revertera i s'a răspuns în numele lui Clémenceau, că acesta nu se află în situația de a renunța la anexiune, așa că o întvedere între reprezentanții celor două puteri este socotită, și de o parte, și de alta, deocamdată fără scop.

Germanii și pacea dela București. Presa din Germania nu este deplin mulțumită cu pacea încheiată la București. În deosebi nu-i vine la socoteală împrejurarea, că regele Ferdinand rămâne și mai departe în scaun.

Este lucru știut, că politicianii români conservatori de sub șefia lui *Petre Carp* au cerut stăruitor detronarea regelui Ferdinand *Marghiloman* a încercat totul pentru salvarea dinastiei și, așa se vede, a izbutit să biruească rezistența ce se arătase la început din partea lui *Kühlmann* și *Czernin*.

Vossische Zeitung scrie, că rămânerea în scaun a regelui Ferdinand este o învingere câștigată de Austro-Ungaria, și că ministrul de externe Czernin și-a schimbat politica, după ce din încredințarea monarhului *Carol* a vizitat pe regele *Ferdinand*. Nu se poate nega, zice numărul ziar, că în ceea ce privește desvoltarea viitoare a României, interesele germane se deosebesc de interesele austro ungare.

Situația rusească. Conform hotărârilor luate de stăpânirea dela Petrograd, demobilizarea tuturor armatelor rusești, care au participat la războiul împotriva Germaniei, trebuie să se sfârșească cu ziua de Vineri, în 12 April 1918.

Cenzurarea rațiociniilor parohiilor

În articolul apărut în *Telegraful Român* Nr. 29 din 1918 sub titlul «Socotelile bisericești» s'a pus în discuție un obiect însemnat în administrația bisericească.

Autorul, în amintitul articol, ne spune, că motivele care ni se par împedecătoare la aducerea în rânduală a socotelilor bisericești, sânt mai ales două: Lipsa de controlă corăspunzătoare, și forma greoaie de compunere a rațiociniilor.

În ce privește controla rațiociniilor, autorul zice, că exactoratul, ori cât de harnic, nu este în stare a cenzura fundamental rațiociniile pentru arhidieceza întreagă, din cauză că nu dispune de cunoașterea raporturilor locale din parohiile arhidiecezei, și că un rațiociniu se poate exact și fundamental cenzura numai în fața locului.

Pentru cenzurarea rațiociniilor tractuale s'ar cere, ca pe lângă protopop să se instiue câte un comisar permanent din preoțimea tractuală, care în fața comitetului convocat în acest obiect, să examineze de nou rațiociniul trecut prin cenzura comitetului și a sinodului, să se convingă, dacă clauzurile de cenzurare ale comitetului și ale sinodului induse pe înseși blanchetele rațiociniale corespund stării faptice, să constate lipsele și cauzele lor și să dea instrucții. Cele constatate și întreprinse le-ar cuprinde în clauzula făcută asemenea pe blancheta rațiociniului, făcând despre cele aflate raport oficiului protopopesc.

Cu privire la forma greoaie de compunere a rațiociniilor autorul afirmă că multe rațiocinii stau la oficiul parohial gata, dar nu se pot înainta la locurile competente, căci trebuie scrise în mai multe exemplare, și că forma de compunere a rațiociniilor s'ar putea face mai simplă și mai practică. Ra-

tiociniul ar consta din buget, jurnal de casă și carte de evidență.

Referitor la afirmația, că «exactoratul nu este în stare a cenzura fundamental rațiociniile din cauza, că nu dispune de cunoașterea raporturilor locale, și că un rațiociniu se poate exact și fundamental cenzura numai în fața locului» observ, că nu mi se pare întemeiată. Cenzurarea se poate bine face și fără cunoașterea raporturilor locale.

Cu raport la instituirea comisariatului permanent din preoțimea tractuală, care să examineze de nou rațiociniile trecute prin cenzura comitetului și a sinodului în fața comitetului convocat în acest scop, ar fi, cred, o muncă zadarnică, și ar pricinui parohiilor cheltuieli de prisos.

Mai ducătoare la scop este executarea strictă a §§-ilor 10, 11, 13—16, 19, 20 din Regulamentul despre administrarea și controla averii parohiilor și protopresbiteratelor, din 1901 și a punctelor 5, 6, 10, 11, 15, 16, 18, 21, 23 din Instrucțiunea pentru toate oficiile și epitropiile parohiale din arhidieceza Transilvaniei nr. 3796 Epitr. 1901.

Pentruca parohul să-și poată împlini datorința de controlor al averii parohiale, impusă prin §-ul 10 al regulamentului, ar fi de dorit, ca Preavenatul Consistor Arhidiecezan să facă pașii necesari, la congresul național bisericesc, care să decreteze, că document valabil poate fi numai chitanță vidimată de paroh și prevăzută cu sigilul parohial, și că epitropia nu poate da bani din cassa bisericii fără știrea și încuviințarea parohului.

Privitor la forma greoaie de compunere a rațiociniilor, s'ar putea face mai simplă și mai practică prin omiterea blanchetei rațiociniului, dar nu în modul arătat de autorul articolului amintit, căci prin introducerea cărții de evidență n'am făcut altceva, decât am regresat la «Regulamentul pentru administrarea și controla averilor bisericești din arhidieceza gr. or. română a Transilvaniei» nr. 66 din 1880.

Observările acestea am aflat de bine să le fac în discuția asupra purtării socotelilor bisericești.

Bucur Busdugan,
preot ort. rom.

Discursul contelui Czernin

În numărul precedent al ziarului nostru am publicat, în resumat, marele discurs al ministrului de externe *Czernin*, ținut în fața membrilor consiliului comunal din Viena.

Din acest discurs, care înfățișează tabloul situației internaționale de astăzi, mai publicăm următoarele:

Încheindu-se pacea cu România, — zice contele Czernin, — războiul e terminat la răsărit. Trei păci sânt legate: cu Petrograd, cu Ucraina și cu România.

Voiesc mai întâi să revin la declarațiile prezidentului Statelor Unite, ca răspuns la discursul ce l-am ținut în 24 Ianuarie în delegația austriacă. În unele părți vorbirile lui Wilson sânt privite ca încercare de a provoca o ruptură între Viena și Berlin.

Eu nu cred aceasta. Wilson e tot așa de puțin în stare să-și închipuie despre noi, că am fi în stare să comitem un act necinstit, cum nici noi nu ne închipuim de dânsul că ar fi în stare să facă așa ceva.

Repet, că cele patru puncte ale președintelui Statelor Unite, sânt o temelie potrivită pentru a intra în discuția păcii generale. Rămâne, să vedem dacă Wilson va ști să câștige pe toți aliații săi pentru aspirațiile sale. Dumnezeu îmi este martor, că am încercat totul ce a fost cu putință, pentru a împiedeca ofensiva aceasta nouă. Înțelegerea însă n'a voit.

Grozava încăierare în apus s'a și început. Trupe austro-ungare și germane luptă umăr la umăr, tot așa precum am luptat în comun în Rusia, România, Sârbia și Italia. Luptăm uniți pentru apărarea austro Ungariei și Germaniei. Oștirile noastre

vor dovedi Înțelegerii, că aspirațiile franceze și italiene, la ținuturile noastre, sânt utopii, — care se vor răsbuna cumplit. Nu jertfim interesele Germaniei, precum nici Germania nu ne-a lăsat fără ajutor. Nu luptăm pentru scopuri imperialiste, anexioniste, nici austro-ungare, nici germane.

Prin tratativele de pace cu Rusia, s'a făcut prima ruptură în voința de pace a dușmanilor noștri. Ideea de pace și-a croit drumul. Am recunoscut întâi separarea Ucrainei de imperiul rusesc, și am folosit pentru scopul nostru situația favorabilă ce s'a produs încheiând cu Ucraina pacea dorită de ea. Aceasta a dus la pacea cu Petrograd, — și astfel România a fost atât de izolată, încât a trebuit de asemenea să încheie pace.

Ocroțirea navigațiunii comerciale pe cursul inferior al Dunării, precum și siguranța porților de fier, vor fi garantate până la înălțimile dela Turnu-Severin, prin luarea în arândă de 1000 lei pe an, asta pe 30 de ani, a șantierelor navale (fabricilor de vapoare) prețioase din acest oraș, precum și a dărei de pământ între șantier și noua graniță, și în sfârșit prin dobândirea dreptului de arândă asupra insulelor Ostrovu-mare, Corbu și Simeanu.

Prin strămutarea graniței în ținutul minelor de cărbuni dela Petroșeni, la mai mulți kilometri spre sud, care aduce pasul Surduc și punctul dominant Lainie în stăpânirea noastră, ținutul de mine de cărbuni apare mai bine asigurat.

Sibiul și Făgărașul capătă o nouă graniță de siguranță în 15 și 18 km. La toate trecătorile de însemnătate, la Predeal, Buzău, Ghimeș, Bicaz și Tulgheș noua graniță a fost într'atâta strămutată pe pământul românesc, pe cât reclamă considerațiile militare.

Colțul celor trei țări, ne revine în întregime, prin care căpătăm legături mai asigurate între Ungaria și Bucovina.

Într'un moment, unde ne năzuim cu succes să legăm nouă raporturi amicale, nu voiesc să deschid răni vechi, dar fiecare din dv. cunoaște istoria izbucnirii războiului român, și va admite că a fost datorita mea să apăr popoarele monarhiei contra năvălirilor de tot felul în viitor.

E lucru de sine înțeles, că la încheierea păcii cu România vom grijii, ca interesele noastre în chestia bucatelor, aprovizionarea cu mijloace de trai și cu petrol să fie pe deplin considerate.

Asemenea vom purta grija ca biserica catolică și școlile noastre din România să se bucure de protecția statului, și vom rezolva chestia izraelită. Evreii vor fi cetățeni ai statului egal îndreptățiți în România.

Propaganda iredentistă care a făcut atât rău în Ungaria, va fi zădărnicită prin anume măsuri, și în fine vom avea în vedere, ca concetățenii noștri numeroși cari în mod nevinovat au suferit atâta nedreptate prin război, să fie despăgubiți.

Printr'o nouă convenție comercială și printr'o regulare a chestiilor de cale ferată și navigațiune ne apărăm interesele noastre din România.

Toate tratatele de pace după încheierea lor definitivă vor fi date publicității. Viitorul României e la răsărit. Ținuturi întinse ale Basarabiei sânt locuite de români, cari doresc o strânsă alipire cu România. Nu vom fi contra să fim prevenitori față de aceste tendențe ce vin din Basarabia. Voiesc, ca rânile făcute României de război să se vindece. Cred, că România în interesul său va urma o politică de a crea raporturi de bună vecinătate.

Actualul minister român, care a fost totdeauna pentru o alianță cu puterile centrale nu și-a schimbat vederile în această privință.

La încheierea păcii cu Ucraina și cu România am avut în vedere: a asigura aprovizionarea monarhiei cu mijloace de trai. Știți că Ucraina ni-a garantat furnizarea întregului ei prisos de produse agricole. Îndatăce tratativele cu guvernul ucrain în această chestie vor fi terminate, vor începe să sosească transporturile de alimente din Ucraina. Până acum au sosit în Austria 30 vagoane de cereale și păstăioase din Ucraina. Alte 600 vagoane de diferite mijloace de trai stau gata în Ucraina de a pleca spre Austro-Ungaria. Ucraina s'a obligat să ne furnizeze cel puțin un milion de tone cereale. Pacea cu România va înlesni și mai mult acest transport din Ucraina, pe Duuăre și pe mare, prin Odessa.

Din România primim, în afară de recolta din anul trecut, încă peste 70,000 tone porumb. Viitoarea recoltă a României, al cărei prisos va fi împărțit în părți egale, între noi și Germania, va aduce monarhiei un plus de 400,000 tone cereale și păstăioase.

De altfel România ne dă de pe acum un contingent de 300.000 oi și 100.000 porci. Cum vedeți, s'a făcut totul ca din pacea încheiată la răsărit, să dobândim din teritoriile deschise tot ce se poate dobândi.

În Sâmbia dorința de pace este mare; dar fara aceasta este împiedecată de înțelegeri, să facă pace. Bulgaria trebuie să capete anumite ținuturi, locuite de bulgari. Dar nu vom să nimicim Sâmbia. Voim să dăm posibilitatea de a se desvolta. Vom saluta o alianță economică mai strânsă a Sârbiei cu noi. Voim ca raporturile viitoare ale Sârbiei și Muntenegrului să nu fie influențate de motive nepretinești.

Dușmanii după ce au fost cuceriti militarmente, trebuie să fie cuceriti și din punctul de vedere moral. Atunci biruința este desăvârșită. Aici diplomația trebuie să întregească munca armatei.

Regret, că în ultimele săptămâni și luni s'a vorbit și făcut în Austria multe lucruri, cari neîndoios prelungec războiul. Aspirația la o pace cu orice preț, este fără înțeles, fiindcă dă mereu hrană nouă spiritului de atac dușman. Dorința de pace a masselor e lucru firesc și e apariție generală.

Altă grupă a celor ce prelungec războiul este a anexioniștilor. Ei amână pacea, dar nu o pot împiedeca.

Capitolul ultim al marelui drama începe.

Istericii păcii, întocmai ca *anexioniștii*, duc la același rezultat: ațâță dușmanul la o nouă rezistență. Și de sigur, că ambele grupări cred, că tactica lor duce la pacea dorită.

A treia grupă, care prelungește războiul, se formează din unii conducători politici din Austria. Nădejdea dușmanilor se întemeiază și pe stările noastre interne.

Eram aproape să intrăm în tratative cu puterile apusene. Dar deodată împrejurările s'au schimbat. Cum sântem informați, Înțelegeria a hotărât, că e mai bine să aștepte, căci evenimentele politice și parlamentare dela noi, o îndreptățesc să spere că monarhia va fi în curând desarmată fără apărare. Ce ironie! Frații și fiii noștri luptă ca lei pe câmpul de bătaie. Milioane de bărbați și femei în lăuntrul țării poartă soarta lor, și avem anumiți conducători ai popoului, deputați, cari fac întrigi contra alianței cu Germania, redactează rezoluții, care nu au nimic comun cu ideea de stat, nu au nici un cuvânt de osândă pentru trupele cehe, care în mod criminal au luptat contra patriei lor proprii și contra fraților lor de arme, voind să rupă părți din statul ungar, și sub protecția imunității în la discursuri.

Ceul Mazarik nu e singurul în felul său, există Masarici și în lăuntrul monarhiei. Despre aceste cazuri aș fi dorit să vorbesc în delegațiuni, dar nu pot să aștept până atunci: opinia publică știe cine sânt aceia, cari mai ales lungesc războiul.

Nu ridic învinuiri generale. Poporul ceș, luat în întregimea lui, judecă în mod leal; știu că sânt conducători ceși, al căror patriotism austriac este curat. Dar acuz pe acei conducători, cari printr'o victorie a Înțelegerii voiesc să termine războiul și să-și ajungă scopul.

Vom învinge și aceste greutăți. Apelez la aceia, cari voiesc un sfârșit cât mai repede, mai onorabil al războiului, să se unească în lupta contra trădătorilor de patrie.

Nimenea nu zice, că constituția austriacă n'ar trebui îmbunătățită. Guvernul austriac este dispus ca împreună cu ceilalți factori în cădere să revizuiască constituția. Dar acei cari nădăjduesc biruința Înțelegerii și prin ea ajungerea scopurilor politice, fac trădare de patrie: această trădare este ultima nădejde de prelungire a războiului din partea dușmanilor noștri.

Înlăturând acest venin, ne apropiem, de pacea onorabilă, mai curând, decât ar crede lumea.

Știrile zilei

Distincții militare. Maiestatea Sa a acordat maresalilor *Kövess* și *Böhm-Ermolli* crucea mare a ordinului sfântul Ștefan.

Prisonierii din Rusia. Ostașii noștri, căzuți în captivitatea Rusiei, se vor întoarce în curând acasă. Un încredințat al societății Crucea Roșie Ungară a plecat la Crasnoiarș, în cel mai mare lagăr rusesc de prizonieri, să mijlocească înapoierea prizonierilor. Primul transport se va alcătui numai din soldați trecuți de 41 de ani. După dânsii urmează soldații însurați și cu familie. Și numai după aceștia vin la rând flăcăii. Transportarea va să zică poate să dureze câteva luni.

Listă civilă încetată. Guvernul Greciei a hotărât să refuze de-a mai acorda regelui *Constantin* lista civilă. Dimpotrivă, camera din Atena a votat cu multă însu-

flețire văduvei regine *Olga*, mamei regelui Constantin, apanajul de 300.000 de franci. Se știe, că văduva regină *Olga* este mare ducesa rusească.

Distinctie. Dl *Aurel Păcală*, maior în regimentul de infanterie Nr. 5, este distins prin conferirea ordinului Coroana de fier. În luptele dela începutul războiului a căzut grav rănit în captivitate rusească, de unde s'a întors cu prilejul schimbului de invalizi.

Nou comite suprem. Majestatea Sa a numit comite suprem al comitatului *Făgăraș* pe dl *Dr. Gheorghe Lengyel*.

Predarea obiectelor de metal. Dela magistratul orașului Sibiu: Obiectele de metal, pentru scopuri de război, sânt a se predă neapărat până Marți în 9 April n., înainte și după amiază, la magistrat, în Strada Măcelarilor nr. 4. Contravenienții se pedepsesc cu arest și amendă.

Bănci germane în București. Banca germană și banca Dresda au primit învoirea de a înființa în București filiale, care se vor ocupa cu tot felul de afaceri financiare.

Fundațiune de trei milioane. Societatea de consum *Hangya* din Budapesta, implinind 20 ani de existență, a făcut o fundațiune de 3 milioane coroane în scopul unei producții mai mari economice a țării.

Mersul războiului

Telegrame oficiale dela biroul de presă al ministrului președinte

Raportul statului nostru major:

Budapesta, 5 April. (Of.) În Veneția la sud de Ponta Seca am respins o înaintare nocturnă a italienilor.

În Albania și la Tevel s'au zădărnicit întreprinderile dușmanului îndreptate împotriva liniilor noastre de asigurare.

Budapesta 6 April. (Of.) Activitatea războinică pe frontul italian earăș s'a potolit.

Budapesta 7 April. (Of.) În Italia nici un eveniment deosebit.

Șeful statului major.

Raportul statului major german:

Berlin, 5 April. (Marele cartier general.) Frontul vestic: La sud de Somme și de ambele laturi de Moreuil am atacat ieri și am aruncat dușmanul din pozițiile sale tari. Rezerve engleze și franceze au pornit în contra trupelor noastre, dar năvala lor s'a prăbușit în focul nostru. După luptă aspră, am luat localitatea Hamel între Somme și valea Luce, precum și părțile de pădure la nordost și sudost de Villers Bretonneux, iar pe malul vestic al Avrei: Castell și Mailly. Dușmanul a opus pe tot frontul contraatac desperat, și în urmare pierderile sale sângeroase sânt neobișnuit de grele. Am făcut câteva mii de prizonieri.

După număratoarea întreagă, la armata generalului Hutier s'a urcat numărul prizonierilor, căzuți în captivitatea noastră în zilele dintre 21 și 28 Martie, la cifra de 51.280, tunurile cucerite sânt 729. Numărul total al prizonierilor este peste 90 de mii, cu mai mult de 1300 de tunuri cucerite.

Ca răsplată pentru bombardarea continuă a Laonului am deschis focul asupra Reimsului. Înaintările noastre în Champagne și pe malul răsăritean al Meusei

Transportarea pe tren a cadavrelor. Se anunță din locuri autorizate, că având în vedere lipsa de vagoane, s'a sistat deocamdată transportarea cadavrelor soldaților răpasați de pe teritoriile ocupate.

Catedra pentru știința păcii. La universitatea din Cristiania factorii competenți se ocupă cu ideea înființării unei catedre pentru știința păcii.

În memoria medicului Dr. Nicolae Aron. Neconsolații *George Poponea*, conducătorul tipografiei arhidiecezane și soția *Elisaveta n. Aron*, în scopul eternizării memoriei mult iubitului și neuitatului lor cumnat, respective frate, a medicului *Dr. Nicolae Aron*, decedat, în urma, zdruncinărilor îndurate pe câmpul de luptă din Italia, în comuna Cioara de jos, au binevoit a dăruia cor. 20 la *«Legatul Majorul Grigorie Iovescu pentru ajutorarea copiilor săraci din Sibiu suburbiul Iosefin, aplicați la meserii»*. Pentru prinos, implorând odihnă lină celui mutat mult prea de timpuriu la cele vecinice, și mângâiere celor îndurerăți, exprimă sincere mulțumiri: *Vic. Tordășianu*, președintele Reuniunii sodalilor români din Sibiu.

Rezultatul ofensivei apusene. Comunicat oficial anunță că în ofensiva cea nouă dela apus trupele noastre au făcut 90.000 prizonieri și au capturat 1300 tunuri.

au dat ca rezultat mai mulți prizonieri. Focul puternic de artilerie înaintea Verdunului a rămas viu și în cursul nopții.

În Ucraina de răsărit, pe linia Poltava—Constantinograd, am capturat dela oștiri dușmane 28 vagoane încărcate cu puști francezești și muniție și peste un milion de gloanțe de tun. Trupele noastre, care înaintază în Valea Niprului, au cuprins în luptă orașul Iecaterinoslav.

Frontul din Asia: Trupe germane împreună cu puterile turcești, într-o luptă de mai multe zile au respins spre Iordan brigade engleze de infanterie și cavalerie, care trecând Iordanul înaintaseră peste Essalt în direcție către Arnan.

Berlin, 6 April. (Marele cartier general.) Frontul vestic: Întreprinderile locale la sud de Hebuterne au dat ca rezultat mai mulți prizonieri și capturarea de numeroase mitraliere. Înaintarea englezilor la Jousieux s'a zădărnicit. Pe malul vestic al Ancrei am lărgit prin atac poziția noastră de ambele laturi dela Albert. La sud de Somme s'au dat focuri vii de tunuri și lupte mai mici de infanterie. Am bombardat instalațiile căii ferate dela Amiens. Între Moreuil și Montdidier francezii, atâcând pe front larg, au încercat să ne smulgă teritoriul dobândit în 4 April. Atacurile acestea s'au zădărnicit cu pierderile cele mai grele pentru dușman. Montdidier stă sub foc francez. Înaintea Verdunului a crescut puterea activității războinice.

Pe celelalte fronturi nu sânt noutăți.

Ludendorff.

Telegrama din 7 April a marelui cartier general german vestește atacuri puternice, în masse dese din partea englezilor și francezilor. Toate atacurile acestea s'au prăbușit în focul germanilor. Lupte, reușite pentru aceștia, se dau și la Oise, unde au făcut în ziua aceasta 1400 de prizonieri.

mă vei junghia, ce folos vei avea de mine? Că iată cât sânt de mititea, încât știu că nu-ți vei sătura pântecul de carnea mea. Iar de mă vei slobozi din laț, eu îți voi da trei învățături, care, dacă le vei păzi, foarte îți vor fi de folos în toate zilele vieții tale.

Acel om se miră de niște cuvinte ca acestea, și zice că, de va auzi niscari învățături nouă de la dânsa, el o va slobozi.

Deci privighetoarea se întoarce către dânsul și zise: «Omule, la nimic la ce nu vei putea apuca, să nu te întinzi, și de lucrurile cele ce au trecut să nu te căiești, și minciunile nici odată să nu le crezi. Aceste trei învățături să le păzești, și-ți vor fi de mare lipsă.

Și se miră acel om de acele cuvinte ale ei, înțelepte și tocmite, și o slobozi din laț, și o lăsă să se ducă.

Iar acea privighetoare, vrând să vadă acel om folositu-s'a ceva din învățaturile ei sau nu, începu a sbura în slavă și a zice: O, cât e de rău omul fără de sfat și fără de chibzuială! O omule, câtă avu-

ție pierduși tu astăzi, că în mațele mele este un mărgăritar mai mare decât oul de zgriptor!»

Iar acel vânător, dacă auzi așa, se întristă foarte, și-i păru rău căci o a slobozit pe acea privighetoare, și iar se nevoi să o prindă, și-i zise: «Vino în casa mea și te voi ospăta bine, și te voi slobozi iarăși!»

Iar privighetoarea zise către dânsul: «Acum eu te cunosc că n'ai nici o minte, și că ești fără de nici o chibzuială și nebun! Că, iată, ți-am zis și te-am învățat cu dragoste și cu nevoia, și le-ai ascultat, dar nici o folosință dintr'insele n'ai câștigat, că eu ți-am zis: de lucrurile ce au trecut să nu te căiești, iar, căci am scăpat eu din mâinile tale, fie îți pare rău, și te căiești pentru lucru ce a trecut. Și ți-am mai zis: la ce lucru nu vei putea prinde, să nu te întinzi, și nu vezi că eu zbor prin văzduh. Și încă ți-am grăit: minciunile niciodată să nu le crezi, iar tu iată că crezuși să fie în mațele mele un mărgăritar mai mare decât trupul meu, și n'ai chibzuit să vezi că nici eu cu totul nu sânt cât oul de zgriptor, dar mărgăritarul atâta de mare cum ar fi încăput în mațele mele?»

Drept aceea, nu se cade nimului să se mânia îndată și să facă rău, iar mai ales Împăratului și Domnului, și celor puternici.

Că zice Scriptura: «Ceasul mâniei Lui este cădere». Ci nici să te grăbești și să te nevoiești a crede minciunile în loc de lucruri adevărate, până nu se vor adevăra cuvintele și lucrurile cu arătare credincioasă. Iar, de te vei ispiți să-ți întinzi dreapta ta mai sus decât unde ți-a dat Dumnezeu, cea ce biruiește pe cei vii și pe cei morți, cu adevărat te vei căi și nu-ți va fi acea căială nici de un folos.

Pentru aceea, toate lucrurile tale să le faci cu sfat și cu socoteală, după cuvântul lui Dumnezeu, și de aici nu te vei căi de lucrurile cele ce au trecut.

Iosaf întrebă pe Varlaam și zise: «Dar cum se va păzi neștine, după botez, curat de toate păcatele, de vreme ce au pocăință după ce greșesc? Că mie îmi pare mulți să nu se îndrepteze, ci să fie în multe griji, și dureri și plângeri, cu toate că eu aș pofti să dobândesc calea aceea cu care aș putea poruncile lui Dumnezeu să le păzesc și să nu mă deslipesc de dânsa, și, dacă mi se vor ierta lucrurile cele rele ce am făcut mai dinainte, deci să nu mă mântui pe Sfântul și Dumnezeuul meu cel dulce».

Iar Varlaam zise: «O, cinstite Împărate, bine zici, și-mi plăcurea cuvintele tale! Iar este un lucru cu anevioie a ședei cineva lângă foc și să nu se prigoască; și, iarăși, nu este lesne a se încurca cineva cu lucrurile și cu grijile lumii și să viețuiască în bogăție și în ospete, și apoi să poată umbla în poruncile lui Dumnezeu și să se păzească să fie curat de acestea».

Că așa a zis Dumnezeu: «Nimeni nu va putea sluji la doi Domni, că, sau va iubi pe unul, iar pe altul va ură, sau de unul va asculta, iar pe altul va începe a nu-l băga în seamă; că nu va putea nimeni să slujească și lui Dumnezeu și Mamonului!».

Scrie și Ioan, ucenicul cel iubit, care este ucenic și teolog, și zice: «Nu iubi lumea, nici cele ce sânt în lume, că cel ce iubește lumea nu este dragostea Tatălui într'insul, că tot ce este în lume, poftă trupească este, și desfățare ochilor, și trufia vieții nu este dela Tatăl, ci din lumea acestea este și va trece lumea aceasta și pofta ei, iar cel ce va face voia lui Dumnezeu, acela va trăi în veci».

Aceasta auzind purtătorii de Dumnezeu, părinții noștri cei sufletești, și începând că se cade cu multe nevoi și întristăciuni a intra în Împărăția cerului, s'au nevoit a se păzi după botez, cari și-au păzit curăția curată și nesticată.

Iar unii dintr'insii s'au îndrednicit de s'au botezat și a doua oară, botezându-s'au cu sângele lor în vremea muncilor cându-i muncia, că și aceasta încă se chema botez, și este foarte botez cinstit și proslăvit, că de aici nu se mai spurcă acest botez de a doua oară cu cugete rele și păcătoase, care și Dumnezeu îl luă pentru noi, și-l închipul și-i zise botez. Deci deatuncea fură lui asemenea și închipuiți întâi ai Săi apostoli și ucenici.

După aceasta ceata sfinților Mucenici, cari s'au dat spre muncă în vremile Împăraților celor muncitori și slujitori de idoli, de cari s'au muncit, și și-au vărsat sângele pentru numele lui Hristos, și au răbdat pentru Dânsul toate felurile de munci, — că au fost dați leilor și altor fiare cumplite, și băgați în foc, și tăiați de sabie, iar ei tot mărturiseau mărturie bună și și-au păzit credința. Pentru aceea li s'a plătit cu dreptate, și au dobândit cinstire dreaptă, și acum sânt locuitori cu îngerii, și atâta străluciră bunătăților, cât se întinse

vestea lor în toată lumea, și cuvintele lor ajunseră de luminară și îndreptară toate marginile pământului.

Și s'au umplut toate bisericile de sfințirea lor, iar pe draci cu totul îi gonesc, și celor ce sânt bolnavi de boilele cele fără de leac, dacă se ating de dânsii li dau leac și vindecare. Și este pentru dânsii poveste multă și lungă, care va vrea să spuie cinstitele lor lucruri.

Economie

Stărpirea insectelor stricacioase.

Conform orânduelilor din art. de lege 12 din 1894 despre agricultura și despre poliția de câmp, aducem spre știre tuturor și spre în tocmai urmare, că fiecare proprietar de pământ este îndatorat:

1. Să curețe înainte de a da pomii în muguri, dar cel mai târziu până la sfârșitul lui Martie, de omidele stricacioase, adică de cuibarele lor și de ouăle de fluturi, toți pomii și tufișele din intravilane, din vii, din grădinile de pomi și de verțeturi (zarzavaturi). Omidele, cuibarele și oule de fluturi, adunate au să se ardă și să se nimicească în mod potrivit; tot astfel se va urma și cu omidele stricacioase, cari se vor ivi mai târziu și cu gândacii de Mai, care se ivesc în masse.

2. Să bage de seamă mereu-mereu la merii și altoii din grădini, din vii, din câmp și livezi și dacă află pe scoarța trunchiului, sau pe ramuri, scame albe lănoase, mai mari sau mai mici, va să zică astfel de semne, cari arată că pe pom se găsește așa zisul *păduche de sânge*, despre acest lucru se înștiințeze fără zăbăvă magistratul, adică pe mai marii poliției de câmp, ca să se poată lua îndată măsurile de stărpire.

3. Să stărpească toate cuibarele de *vespi*, ce le va găsi pe teritoriul său.

4. Să facă îndată arătare, dacă pe teritoriul orașului s'au ivit: musca columbace, gândacul de răsaduri, lăcusta marocană sau italiană, vernele de grâu, muștele de Hessa, rocoina și altele.

Ducerea la îndeplinire a acestor orândueli se controlează cu cea mai mare rigoare (strictetă) și băgându-se de seamă, că ele au fost nesocotite, stărpirea acestor insecte se va face din oficiu pe cheltuiala proprietarilor, cari vor mai fi și pedepsiți în înțelesul §-ului 95, lit. k. al legii amintite, cu sume de bani până la 100 cor., sau cu închisoare corăspunzătoare.

În înțelesul orânduelilor primului funcționar din comitat proprietarii de pământ se îndatorează să stărpească fără amănare, dar cel mai târziu până la mijlocul lui Martie, omidele, și aceasta și pentru cuvântul, că după părerea celor pricepuți omidele fac sticăciune încă de pe la sfârșitul lui Martie pomilor, și această sticăciune se răspândește atât de repede încât numai cu îndepărtarea cuibarelor rămase pe pom nu se ajunge ținta dorită.

Punem la inima tuturor proprietarilor noștri de pretudinenea aceste orândueli.

Sibiu, 17 Martie 1918.

Comitetul central al Reuniunii române agricole sibiene.

Pant. Lucața, Victor Tordășianu
prezident. secretar.

Cărți și reviste

Dicționar maghiar-român și român-maghiar. A apărut zilele acestea, în editura Francisc Schenk din Budapesta, dicționarul maghiar-român și român-maghiar întocmit de dl dr. Gheorghe Alexici, profesor la Academia orientală de comerț din Budapesta. Cartea aceasta de 144 pagini, legată în carton, costă 1 cor. 80 fileri și se poate comanda dela autor, în total cu 1 cor. 90 fileri.

Teatre în Sibiu

Teatrul orașului. Director: Leo Bauer.

Marți și Miercuri în 9 și 10 April: *Alteța Sa valsează* (Hoheit tanz Walzer), operetă în 3 acte, de Leo Ascher.

Inceputul la: 7¹/₂ ore seara.

Teatru cinematograf. Apollo, Strada Schewis. Directoară: D-na Emil Tóth.

Marți și Miercuri în 9 și 10 April: Film *Psilander*.

Inceputul la: 6¹/₂ și 8¹/₂ ore seara.

Învățăturile unui bun

și credincios Domnitor

— Neagoe Basarab către fiul său Teodosie —

Pildă a aceluiaș Varlaam pentru privighetoare

Că zice că cei ce se nădăjduesc în minciuni și cred numai decât cuvintele cele deșarte, și nu iscodesc întâi bine să vadă acele lucruri sânt adevărat sau nu, și cea ce-și înalță gândul și cugetul unde nu pot ajunge, și cei ce se căiesc de lucruri rele cele ce au trecut, măcar rele, măcar bune, unii ca aceia se închipuesc unui om ce a făcut un laț și-l puse în niște buruieni să prinză niscare păsărele.

Și, dacă-l puse, prinse o privighetoare, care este pasere înțeleaptă, și vru să o junghie, iar acelei păsărele înțelepte i se dete glas ca de om de grăi, și zise așa către acel vânător: «O omule, dacă

Nr. 144/1918

(72) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei Amnaș, (cl. III), devenită vacantă prin decedarea fostului paroh Ioan Predovicu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii preoțești.

Cererile de concurs, instruite cu toate documentele necesare, se vor înainta sub semnătura oficiu protopopesc în termenul indicat mai sus, fiind îndatorați concurenții a se prezenta, în sensul §-ului 33 din regulamentul parohial nr. 184 congr. din 1909, în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserica din Amnaș, spre a cânta sau predica și a face cunoștință cu poporul.

Săliște, în 10 Martie 1918.

Oficiul protopopesc ort. român din Săliște în înțelegere cu comitetul parohial din Amnaș.

Dr. Ioan Lupaș,
protopop.

Nr. 304/1918

(69) 2—3

Concurs repetit.

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a Roșia, în protopresbiteratul Abrudului, se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu în termenul deschis, iar reflectanții, cu observarea dispozițiilor regulamentare, să se prezinte în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Abrud, 12 Martie 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al Abrudului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu,
protopop.

Nr. 142/1918

(70) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în comuna Bradesti (cl. III.) se publică nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele, cu întregirea prescrisă dela stat, sunt conform datelor din coala B.

Cererile de concurs se vor înainta la subsemnatul oficiu în termenul sus indicat, iar concurenții, pe lângă observarea prescrierilor regulamentare, se vor prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare la biserică spre a cânta și predica, eventual celebra.

Alba-Iulia, 17 Martie 1918.

Oficiul protopresbiterat în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teulescu,
protopop.

Sămânță

(73) 1—3

de

napi pentru vite

Se află de vânzare la

„INFRAȚIREA“,
centrala băncilor sătești sistem Raiffeisen.
Sibiu—Nagyszeben, Strada Brukenthal Nr. 17.

Vite de vie nobilitate

Vite de vie americane, cu și fără rădăcină, în diferite și cele mai bogate soiuri veritabile, pe lângă garanție, furnizează firma solidă și cunoscută de mulți ani:

Prima plantațiune de pe Târnave pentru nobilitatea viței.
(Kokelthaler Erste Rebenveredelungsanlage)

8—10 (58)

Proprietar:

Fr. Kaspari Mediaș, în Ardeal.

Invățacei

se primesc la fabrica de mașini

Sam. Wagner
în Sibiu — Nagyszeben.

1—3 (74)

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu,
: Nagyszeben, se află de vânzare :

Dr. Petru Șpan

conferență cetită la congresul învățăto-
: : rilor gr.-or. români din Biharia : :

de

Nicolae Regman.

Prețul: 30 fil. plus porto postal 6 fil.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu-
Nagyszeben se află de vânzare :

Semințe din agrul lui Cristos

cuvântări bisericești pe toate Duminicile
și sărbătorile de peste an, precum și la
casuale bisericești, publice și private

de

Zacharia Boiu, fost asesor consist., etc.

Tomul I: Cuvântări la Duminicile de peste an

Cuvântări la praznicele și sărbătorile
de peste an, precum și la casuale
bisericești.

Tomul II:

Cuvântări bisericești la înmormântări,
parastase și alte festivități funebreale.
Adaus de texturi biblice pentru cuvântări
funebrale.

Tomul III:

Cuvântări funebreale și memoriale.

Prețul: de fiecare tom 3 Coroane plus
porto postal recomandat 60 fil.

A apărut și se află de vânzare la Librăria
: Arhidiecezană din Nagyszeben—Sibiu :

Tipicul bisericii ortodoxe

Intocmit pentru trebuințele preoților ro-
— mâni și ale elevilor seminarialii —

de

Aurel Popoviciu,

duhovnic-econom seminarial, instructor de cân-
tări bisericești și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidiece-
zan prin decusul din 21/VI 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 Cor.
plus 50 fil. porto, recomandat.

A apărut și se află de vânzare la
Librăria arhidiecezană:

Conlucrarea omului cu Dumnezeu

Predici

de

Mihai Păcățian,
protopresbiter

și alți preoți din ppresbiteratul B.-Comloșului.

Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

A apărut și se află de vânzare la
Librăria Arhidiecezană,
— din Sibiu-Nagyszeben. —

Adolf Harnack.

Monahismul, idealurile și istoria lui

trad. de

Dr. Gh. Comșa.

Prețul unui exemplar e 1 Cor.,
cu porto postal, 1 Cor. 15 fil.

„Biblioteca Șaguna“

Redactată de **Dr. I. Lupaș,** Săliște.

Nr. 16—36.

Mângâiați poporul!

Cuvântări bisericești

de

Dr. Ioan Lupaș

și alți preoți din protopopiatul Săliștei.

Se află de vânzare la Librăria Arhi-
diecezană în Sibiu Nagyszeben.

Prețul unui exemplar: Broșat cor.
2-50, legat cor. 3—, porto 20 fileri.

A apărut și se află de vânzare la
Librăria arhidiecezană:

Despre caritatea creștinească.

Trei predici

de

Abatele Metodiu Zavoral.

Prețul: 30 fileri plus 10 fileri porto.

Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu
: Nagyszeben se află de vânzare :

Casa dela Jerihon

omilii și cuvântări bisericești
de

Dr. Ioan Broșu.

Prețul: Cor. 6 + porto recom. 50 fil.

A apărut:

în editura Comisiunii administrative a tipografeii arhidiecezane

Rânduiala Liturgiei

și

Carte de rugăciune

pentru tinerimea gr.-or. ort. română

în care se cuprind: Rânduiala liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 50 „Miluește-mă Dumnezeule“ etc.; Simbolul credinței; tropare de cerere; rugăciunea sfântului Efreim; rugăciunile mesei; rugăciune de toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciune înainte de mărturisire; rugăciunea înainte de împărtășirea cu s. cuminecătură ale marelui Vasile și Ioan gură de aur; rugăciuni după împărtășirea cu s. cuminecătură; rugăciunile de seară și rugăciunea cinstitiei cruci.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană,** și se vinde legată frumos, în culoare roșie, cu 66 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revânzătorilor li se dă rabat 20%.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografeii arhidiecezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprind: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluește-mă Dumnezeule“, etc.; rugăciunile mesei; Simbolul credinței; rugăciune de seară; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei cruci; rugăciune către domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană,** și se vinde legată în culoare roșie și vânătă cu 40 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preoților, profesorilor și învățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corespunzătoare nu numai pentru trebuințele susțestii ale ori cărui creștin, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostașii din război, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

A apărut și se află de vânzare
la Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Frumoasa din Nor

și alte povești

de

E. Hodoș.

Prețul 2-50 cor. + porto 20 bani.

A apărut

în editura comisiunii administrative a tipografeii arhidiecezane

Psaltirea bogată

tipărită în zilele Preaînălțatului împărat și rege **Francisc Iosif I,** sub îngrijirea și binecuvântarea Înalt Preasfințitului Domn **Ioan Meșianu,** arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și mitropolit al românilor de religiuinea gr.-or. din Ungaria și Transilvania, cavalier al ordinului Francisc Iosif clasa I și al coroanei de fer clasa II. Proprietar al crucei pentru merite, membru în casa magnaților etc. etc.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** și se vinde legată frumos în piele roșie, fără copcii și ornament aurit, la mijloc cu sfânta cruce, cu 20 cor. scumpindu-se pielea, legată în pânză neagră și la mijloc imprimat o cruce, cu 15 cor. Revânzătorilor se dă rabat 10%. Tipar frumos cu litere latine, de calitatea primă, și hârtie și trainică.